




Ukraińcy a polski rynek pracy – nadzieje, obawy, obojętność.

DR WOJCIECH PAWNIK
AGH KRAKÓW



Nadzieje



W **maju 2022** roku w Polsce legalnie pracowało blisko **670 tys.** Ukraińców (liczba osób zgłoszonych do ZUS). To najbardziej liczna grupa pracowników z zagranicy. Zatrudnienie w Polsce znalazło blisko **380 tys.** obywateli Ukrainy (sierpień 2022 rok).

W latach **2018–2022** wydaliśmy Ukraińcom **8,2 mln** zezwoleń na pracę.

Według danych z lutego 2023 roku 977 tys. osób podjęło zatrudnienie na podstawie specustawy. 746 tys. Ukraińców miało odprowadzane składki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

InterviewMe, „Polacy o Ukraińcach na polskim rynku pracy”, badanie przeprowadzono w dniach 26 lipca 2022 r. — 3 sierpnia 2022 r. Wzięto w nim udział 1285 osób. Respondenci odpowiedzieli w kwestionariuszu ankiety na 17 pytań dotyczących obecności Ukraińców na polskim rynku pracy.

- 83 % Polaków zauważa większą obecność Ukraińców na polskim rynku pracy.
- 58% uważa, że potrzebujemy pracowników z Ukrainy.
- 88% nie ma nic przeciwko pracy z Ukraińcami. Tak twierdzi 63% mężczyzn raz 53% kobiet.

Paradoks:

Tylko 27% badanych przyznaje, że korzysta z usług świadczonych przez osoby z Ukrainy.

Czy przedsiębiorca zmienił zdanie o pracownikach pochodzących z Ukrainy po inwazji na Ukrainę?

- Nie - jest takie samo - 69%.
- Tak - jest bardziej pozytywne - 17%.
- Tak, - jest bardziej negatywne - 14%.

Czy miałeś konflikt ze współpracownikiem z Ukrainy?

- 84 % - nie
- 16 % - tak

- 49% polskich przedsiębiorstw zatrudnia Ukraińców.
- 56% zatrudnia pracowników z Ukrainy na stanowiskach niższego szczebla.
- 32% polskich przedsiębiorstw zatrudnia pracowników z Ukrainy na średnim szczeblu.
- 84% pracujących Ukraińców spędza w Polsce maksymalnie 6 miesięcy.

Kierunek Polska. Pracownicy z Ukrainy na polskim rynku pracy, 04 2023.

(Metoda wywiadów online CAWI w systemie ankietywnym Opinie Randstad dostarczonym przez SW Research. Wywiady przeprowadzono od 3 do 17 października 2022 r. na grupie 609 respondentów, z których 353 (58 %) przyjechało do Polski z Ukrainy przed wybuchem wojny (tzn. przed 24 lutego 2022), a 256 (42 %) przyjechało do Polski po wybuchu wojny).

- 94% pracowników z Ukrainy jest zadowolonych z warunków zatrudnienia w Polsce.
- 55% chce pracować w Polsce w przyszłości.

Obawy

Czy pracodawcy traktują lepiej Ukraińców niż Polaków?

(Interview, Badanie

przeprowadzono w dniach 26 lipca 2022 r. — 3 sierpnia 2022 r. i wzięło w nim udział 1285 osób. Respondenci odpowiedzieli w ankiecie na 17 pytań dotyczących obecności Ukraińców na polskim rynku pracy).

- Jeden na trzech Polaków jest zdania, że pracodawcy traktują lepiej Ukraińców niż Polaków.
- Jeden na trzech badanych Polaków boi się, że Ukraińiec odbierze mu pracę.
- 1/4 badanych jest zdania, że Ukraińcy nie pracują tak ciężko jak Polacy.
- 15 % respondentów twierdzi, że jest odwrotnie (to Polacy są bardziej leniwi).

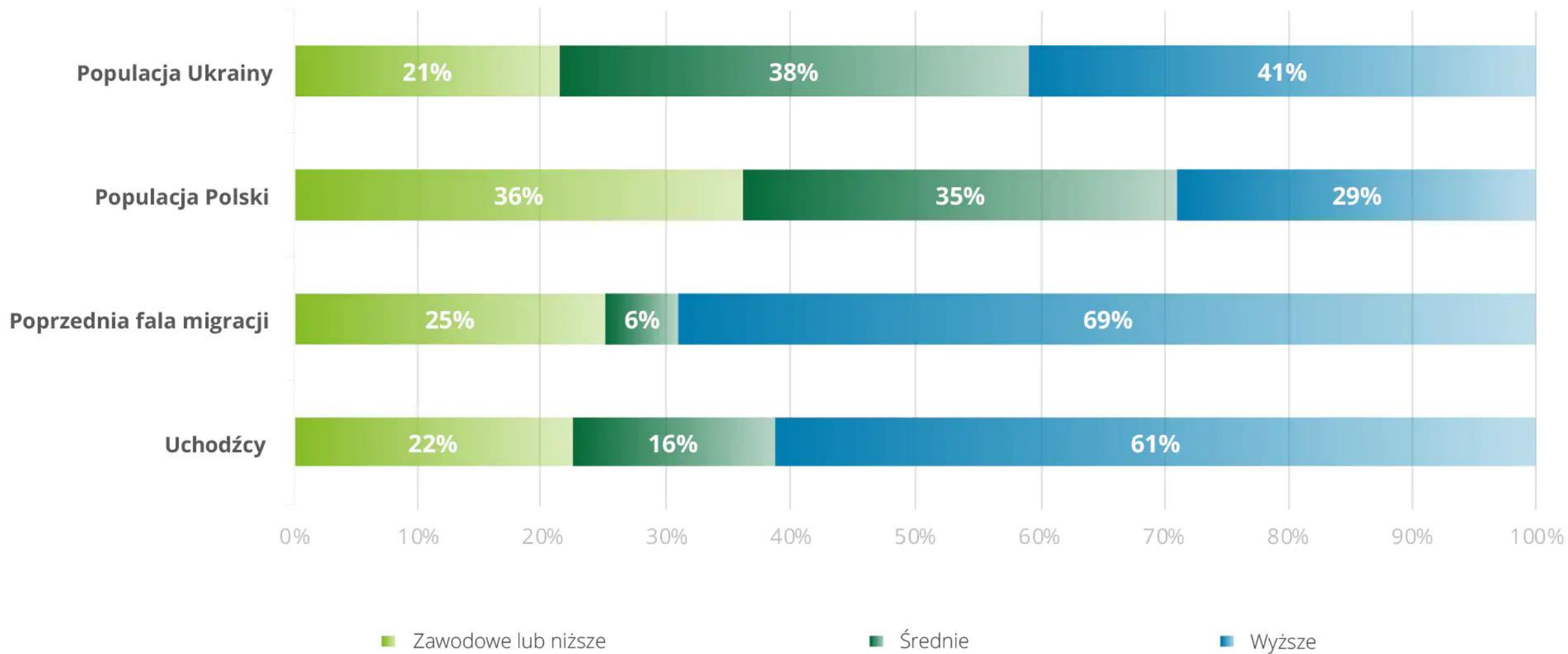


Czy nawiązałeś bliską relację z
pracownikiem z Ukrainy?

24 % - tak

76% - nie

Dorośli uchodźcy są dobrze wykształceni, co zwiększa ich potencjał na rynku pracy



„Barometr Polskiego Rynku Pracy” Personnel Service, 2023.

- 2022 – 80% Polaków uważało, że Ukraińcy nie są dla nich zagrożeniem na rynku pracy.
- 2023 - 68% Polaków uważa, że Ukraińcy nie są dla nich zagrożeniem na rynku pracy.
- 41% respondentów uważa, że obecność imigrantów w Polsce ma wpływ na to, że wynagrodzenia nie rosną wystarczająco szybko (36% - tak nie jest).

Wraz z z poziomem wykształcenia rosną aspiracje zawodowe:


- Stanowiska zgodnego z posiadanymi kwalifikacjami ma zamiar szukać blisko 27 % pracowników z wyższym wykształceniem, 18 % ze średnim i 10 % z zawodowym.
- **Pracę odpowiadającą kwalifikacjom wykonuje 17 % pracowników z Ukrainy.**
- Częściej odpowiednie stanowisko udaje się znaleźć osobom ze średnim wykształceniem (19 %) niż z wyższym (10 %).
- **49 % zatrudnionych pracuje poniżej kompetencji.**

„Barometr Polskiego Rynku Pracy”, Personnel Service, 2023.

Największe przeszkody do otrzymania lepszej posady:

- Bariera językowa (60 % wszystkich odpowiedzi oraz 85 % wśród tych, którzy trafili na rynek po wybuchu wojny).
- Brak ofert zgodnych z kwalifikacjami (30%).
- Niehonorowanie ukraińskich uprawnień i certyfikatów zawodowych (28 %).

Wysoki poziom kompetencji i brak znajomości języka polskiego nie pozwalają na zatrudnienie obywateli Ukrainy na tych stanowiskach, do obsługi których mają odpowiednie doświadczenie i kompetencje. Relatywnie wysoki poziom kompetencji Ukraińców powoduje, że nie zawsze chcą podejmować oferty pracy dostępne na rynku (nie każdy chce lub może pracować np. w handlu, gastronomii lub opiece).



Niepewność powoduje, że część Ukraińców nie podejmuje decyzji o poszukiwaniu pracy licząc, że „lada moment” wrócą do Ukrainy. Równie często zmieniają miejsce zamieszkania ze względu na sytuację, w której się znajdują, co utrudnia aktywizację.

Stąd małe zaufanie pracodawców oraz duża ostrożność w przypadku ich zatrudniania.



Obojętność?

- 35 % Polaków ma pozytywne nastawienie do pracowników z Ukrainy.
- 45 % Polaków - neutralne.